

ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (α΄ μέρος)

4^{ος} - 5^{ος} αιώνας

Γερμανικοί λαοί (Γότθοι) → εγκαθίστανται στα Βαλκάνια → σχέσεις με Βυζαντινούς μικρής διάρκειας

7^{ος} - 8^{ος} αιώνας

Σλάβοι, Βούλγαροι → μόνιμη εγκατάσταση στα Βαλκάνια

<u>Σλάβοι</u>	<u>Βούλγαροι</u>
<p style="text-align: center;">Σκλαβηνίες στην ηπειρωτική Ελλάδα</p> <p>Σλάβοι = νομάδες με ιδιότυπη πολιτική οργάνωση εγκαθίστανται βόρεια του Δούναβη επιτίθενται εναντίον του Βυζαντίου</p> <p>Άβαροι = λαός ουννικής καταγωγής αυτοκρατορία στην Κεντρική Ευρώπη(6ος) επιθέσεις μαζί με Σλάβους σε βυζ. εδάφη πολιορκίες Θεσσαλονίκης</p> <p style="text-align: center;">Σκλαβηνίες</p> <ul style="list-style-type: none"> - αρχές 7ου αι - αυτόνομες πολιτικά νησίδες σλαβικού πληθυσμού - αρχικά: επιθέσεις και λεηλασίες → προβλήματα επικοινωνίας Κων/πολης με Θεσ/νίκη και ευρωπαϊκές επαρχίες - αργότερα: ανάπτυξη οικονομικών και εμπορικών σχέσεων με Έλληνες / επιρροή από ελληνικό πολιτισμό <p style="text-align: center;">9ος - 10ος αι.</p> <p>βυζαντινή κυβέρνηση → ρεαλιστική πολιτική προς Σλάβους</p> <p>Αποτέλεσμα: ομαλή ένταξη Σλάβων κεντρικών και νότιων περιοχών Βαλκανίων</p> <p style="text-align: center;">Εξελληνισμός Σλάβων σε 3 στάδια:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. υποτάχθηκαν στρατιωτικά στο Βυζάντιο 2. εκχριστιανίστηκαν 3. αφομοιώθηκαν κοινωνικά και εθνολογικά <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> </div>	<ul style="list-style-type: none"> - ίδρυσαν κράτος μεταξύ Δούναβη και Αίμου (7^{ος}) - αναγνωρίστηκαν από το Βυζάντιο (8^{ος}) - συγκρούστηκαν στρατιωτικά με το Βυζάντιο - σχετίστηκαν εμπορικά με το Βυζάντιο - ασπάστηκαν το Χριστιανισμό <p>Βούλγαροι = φύλο ασιατικής καταγωγής με καλή στρατιωτική οργάνωση</p> <p>τέλη 7ου αι. → επιθέσεις προς βυζ. αυτοκρατορία</p> <p>680 = νίκη επί βυζαντινών στρατευμάτων κατάληψη περιοχής μεταξύ Δούναβη - Αίμου ίδρυση βουλγαρικού κράτους</p> <p style="text-align: center;"><u>Συνθήκη ειρήνης</u> με τους Βυζαντινούς</p> <p>→ ΟΡΟΣ: ετήσιος φόρος στους Βουλγάρους</p> <p style="text-align: center;">ΣΗΜΑΣΙΑ: έμμεση αναγνώριση του νέου κράτους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΣΚΟΠΟΣ Βουλγάρων: η υπόταξη των σλαβικών πληθυσμών • ΤΡΟΠΟΣ: επιθέσεις, συγκρούσεις • ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: δημιουργία βουλγαρικού έθνους (εθνογένεση Βουλγάρων) <p style="text-align: center;">ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> _ Οι Βούλγαροι: ήταν ολιγάριθμοι υπερείχαν πολιτικά και στρατιωτικά έδωσαν το όνομα και την οργάνωση _ Οι Σλάβοι: ήταν πολυάριθμοι συγκρότησαν τη λαϊκή βάση έδωσαν τη γλώσσα (Σλαβική) αφομοίωσαν εθνολογικά τους Βουλγάρους <p style="text-align: center;">ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΒΥΖΑΝΤΙΟ</p> <ul style="list-style-type: none"> - εχθρικές μακροχρόνιοι πόλεμοι - συνεργασίας εμπορικές συναλλαγές <p>Χάνοι (ηγεμόνες Βουλγάρων) = υιοθέτησαν την ελληνική γλώσσα</p> <p>864: οι Βούλγαροι εκχριστιανίστηκαν → νέες προοπτικές στις σχέσεις Βουλγάρων με Βυζάντιο.</p>

ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (β' μέρος)

ΑΡΑΒΕΣ 7^{ος} - 8^{ος} αιώνας

- κατέκτησαν βυζαντινές επαρχίες Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής
- διεκδίκησαν από το Βυζάντιο την κυριαρχία της Μεσογείου
- ανέπτυξαν σημαντικό πολιτισμό
- διέπρεψαν στο εμπόριο
- συγκρούστηκαν στα πεδία των μαχών με το Βυζάντιο
- ανέπτυξαν εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις με το Βυζάντιο

α. Η ίδρυση και οι αρχές του Ισλάμ

ΑΡΑΒΕΣ: εξάπλωση = γεγονός παγκόσμιας σημασίας

ΑΙΤΙΟ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ: η μεταστροφή στο ΙΣΛΑΜ = μονοθεϊστική θρησκεία

ΜΩΑΜΕΘ: Ιδρυτής του Ισλάμ

- ταξίδευε στις χώρες της Εγγύς Ανατολής
 - γνώρισε το Χριστιανισμό και τον Ιουδαϊσμό
 - διακήρυξε τις αρχές της νέας θρησκείας (Ισλάμ)
 - διώχτηκε από την πατρίδα του Μέκκα (622)
 - κατέφυγε στη Μεδίνα / απέκτησε οπαδούς
- Κοράνι: ιερό βιβλίο του Ισλάμ → "ιερός πόλεμος" (τζιχάντ) για διάδοση
"μάρτυρες της πίστης" = Παράδεισος

• Παράγοντες αραβικών κατακτήσεων:

- 1) η εξάντληση Βυζαντινών και Περσών από τις μεταξύ τους συγκρούσεις
- 2) η έντονη αντίθεση μεταξύ κέντρου και ανατολικών επαρχιών (Μονοφυσίτες)
- 3) το θρησκευτικό πάθος

• Συνέπειες αραβικών κατακτήσεων:

- 1) Η διάσπαση του μεσογειακού κόσμου (χριστιανικός - Ισλαμικός)
- 2) Η εδαφική συρρίκνωση της βυζαντινής αυτοκρατορίας
- 3) Η απώλεια σημαντικών αστικών κέντρων και η ερήμωση πολλών περιοχών της αυτοκρατορίας
- 4) Η μείωση της αγροτικής παραγωγής του Βυζαντίου
- 5) Ο περιορισμός του εσωτερικού και εξωτερικού εμπορίου του Βυζαντίου

• Η ανάπτυξη του εμπορίου

- μέσα 8ου αι.: Άραβες + Εβραίοι → διεθνές εμπόριο (μεταπράτες διεθνούς εμπορίου)
- Παράγοντες που ευνόησαν τις εμπορικές δραστηριότητες:
 - α) η εξαιρετική γεωγραφική θέση του Χαλιφάτου (μεταξύ Ανατολής και Δύσης)
 - β) η εκμετάλλευση ορυχείων χρυσού και αργύρου Δυτ. Αφρικής και Σαχάρας.
- Μέσα του 9ου αι.: Ίδρυση αραβικών αποικιών: ακτές Ινδίων, Ν. Α. Ασίας, Κίνας
Μεταφορά μπαχαρικών και ειδών πολυτελείας προς: αραβικές και βυζαντινές αγορές
- 10ος αι.: Αίγυπτος: Δυναστεία Φατιμιδών: ευνόησε τις εμπορικές σχέσεις με τις Ινδίες μέσω Ερυθράς θάλασσας.

- Καινοτομίες εμπόρων Ισλάμ: - συγκρότησαν εμπορικές εταιρείες

- επινόησαν τις εμπορικές επιταγές (τσεκ)
- ανέπτυξαν το πιστωτικό σύστημα (αργυραμοιβοί - τραπεζίτες)

• Γράμματα, Επιστήμη

- μεγάλη ανάπτυξη → - βιβλιοθήκες (Κόρδοβα, Βαγδάτη) - πανεπιστήμια (Κόρδοβα, Βαγδάτη)
- διάδοση αραβικής λογοτεχνίας - μεταφράσεις έργων φιλοσοφικών

• Τέχνη → ανεικονική τεχνοτροπία

- τεμένη (τζαμιά) (σπουδαιότερα: Κόρδοβας και Δαμασκού) - έργα μικροτεχνίας

• Επίδραση του αραβικού πολιτισμού

- Μαθηματικά = ινδική αριθμηση - Γεωγραφία = μακρινά ταξίδια
- Αστρονομία = υπολογισμός τροχιάς ήλιου και πλανητών - Χημεία = ανακάλυψη θειϊκού οξέος και οινόπνευματος
- Ιατρική = καθιέρωση νέων φαρμάκων - πολύπλοκες εγχειρήσεις
- Εισαγωγές στο Βυζάντιο και στη Δύση: - Χαρτί (κινέζικη εφεύρεση) / - Πολλές αγροτικές καλλιέργειες